

SLOVO KNĚZE

Nedávno jsme vstoupili do doby postní. Delší dny v březnu nás budou více tahat ven do přírody a do zahrádek. To, co příroda, jako Boží stvořitelské dílo, zdánlivě nečinně v zimě připravovala, se plně projeví, když zasnívá více sluníčka a oteplí se. Zdánlivě mrtvé kmeny, keře, hlína, ožijí, protože zima pro ně znamenala odpočinek, nabrání sil do kořenů. Tato síla začne znovu proudit v celém těle stromu.

Doba postní je něco podobného v duchovním životě. Umenšujeme postem lidské potěšení, zábavu, podněty očí, abychom mohli být lépe připraveni pro sílu Ducha Svatého, kterého se nám hojně dostává v modlitbě, skutcích lásky a ve svátostech. Modlitba se může jevit jako nicnedělání, jako málo akční věc. Opak je pravdou. Jen skrze ticho modlitby a slova Boží, která slyšíme v modlitbě, nebo je vyslovujeme, se zasévá do půdy duše to Boží, co přetváří naši duši. Ve virválu života často nevidíme ani bolestné stránky našeho bytí, naše zranění, která jsou tak často v akci, ani o tom nevíme. Naše zranění, která nejsou rozpoznána, nás stále více vzdalují od druhých, protože nás požadavky, postoje a názory bližních zraňují. Alespoň se to tak jeví na první pohled. Modlitba a pokání, tj. odtržení, osvobození se od požadavků těla, světa a pokušitele, nám často otvírají oči, ukazují, co chce Bůh uzdravit v nás. Nemusíme se stále točit kolem sebe a kupit stejné chyby, omyly a hříchy. Ježíš je tím rozsévatelem, který zasévá dobré semeno a také svým Svatým Duchem připravuje půdu, aby přinášela ovoce Božího království v nás.

Nezapomeňme na dobrou zpověď. Bůh dokáže ve svátosti svého milosrdenství „recyklovat“ náš odpad, tj. náš hřích v něco, co nás posilní, když přijmeme pomocnou ruku Boží milosrdné lásky.

Bůh je tím sluncem, které probouzí k životu vše, čeho se dotkne. Je také stvořitelem naší duše, kterou živí i tehdy, když prochází obdobím neúspěchů, nedostatku tvořivosti, obrazně řečeno zimou. Vše mu patří a naše modlitba a odříkání, s cílem podělit se s druhými o to, co nám Pán dopřál, jsou prostředky našeho dozrávání pro věčné společenství s naším Pánem Ježíšem Kristem. Do té doby je nám svěřena svobodná vůle, rozum a cit, abychom dobře využívali náš čas a milosti dané Bohem pro naši spásu i spásu ostatních lidí. Amen.

Ján Halama SVD, farář

Co je před námi v roce 2026?

Vypadá to jako úvodník na nový rok. Čas ale běží neúprosně, za nedlouhou budeme přetáčet naše hodinky na letní čas. K náčrtu aktivit farnosti se dostávám až teď v březnu.

Farní život bychom chtěli posunout o něco dál společným uvažováním o poslání a vizi naší farnosti. Slyšeli jsme v pastýřském listě arcibiskupa Jana Graubnera, že Pastorační plán Arcibiskupství pražského pokračuje ve stejných prioritách jako v předcházejícím roce – soustředí se na náboženskou formaci dětí a mládeže, přípravu snoubenců a doprovázení manželů. V aktuálním pastoračním plánu jsou přidána témata spolupráce mezi farnostmi a péče o nově pokřtěné. Vše chceme rozvíjet synodálním způsobem.

Předpokládám, že někdy v březnu bychom chtěli začít proces tvoření pastoračního plánu naší farnosti. Odstartuje to farní pastorační rada. Nějakou dobu se pročítávám knihou Proměna farnosti. Pointou knihy je, aby se farnost stala společenstvím s misijním zápallem. Budu rád, když se tato kniha stane inspirací v našem uvažování o pastorační vizi farnosti.

Osobně považuji za důležitou v běžícím roce záležitost připravovanou Křížovou cestu Na Vinici. Se spolupracovníky připravujeme motivační video a další propagaci, aby si naše okolí všimlo iniciativy a podpořilo ji. Nakonec nás čeká důležitá oprava kostela Nejsv. Trojice. Dlouho očekávána rekonstrukce Kutnohorské ulice, bez které nebylo možné zahájit práce na kostele, se má rozběhnout právě v březnu. Rekonstrukce ulice, které je v gesci města Kolína, nám umožní vybudovat ke kostelu přípojky kanalizace, vody, plynu a datové připojení. Na to bychom chtěli navázat už v tomto roce, nebo nejpozději v příštím roce a v kostele vybudovat novou elektroinstalaci, rozvody ozvučení, topení, tak, aby na tyto „hrubé“ práce mohly v dalších letech navázat restaurátorské práce na kostele. Jako vzorek restaurování jsme v minulých letech restaurovali východní kapli a lunetu nad ní. Náš stavební projekt opravy kostela, který jste v minulosti finančně podpořili, tedy nezůstal v šuplíku, navíc jsme jej ještě aktualizovali a v nejbližších

měsících by měl být v užití. Předpokládáme, že v průběhu rekonstrukce Kutnohorské ulice bude kostel nadále otevřený pro bohoslužby. V případě, že by to nebylo po nějakou dobu možné, budeme vás o tom ve farních ohláškách informovat.

Nejbližší významnou událostí bude pro farnost křest našich katechumenů na velikonoční vigílii (4. dubna) a nedlouho potom nás čeká ustanovení nového arcibiskupa Arcidiecézi pražské Mons. Stanislava Příbyla (sobota 25. dubna). Na podzim nás čeká biřmování naší mládeže, termín ještě stanovený není, ale počítáme, že to bude někdy v říjnu.

Všechny tyto plány a důležité události, a zvláště osoby, svěřujeme v modlitbě do Božích rukou a prosím Vás také o modlitbu na výše zmíněné úmysly.

Ján Halama SVD, farář

KOLÍNSKÉ INSPIRACE

Poutnické Červené Pečky

Vloni byla dokončena obnova interiéru kostela Narození Panny Marie v Červených Pečkách. Jeho historie je zajímavá a sahá hluboko do středověku. Nás ale dnes bude zajímat jiné období – 18. století. Tehdy se zdejší kostel stal na krátko známým a vyhledávaným poutním místem. A to ze dvou důvodů.

Tím prvním byla milostná socha trůnící P. Marie s Ježíškem. Dle tradice ji měl kostelu věnovat majitel panství Jan Bedřich hrabě z Trauttmansdorffu, který vlastnil (Červené) Pečky v letech 1655–1696. Údajně ji nechal zhotovit ve Vídni. Je to možné, ale nelze vyloučit ani místní práci (inspirovanou gotickou milostnou sochou Madony z nedaleké Kutné Hory). V roce 1737 byla umístěna na nový hlavní oltář a brzy se stala předmětem lidové zbožnosti (úcty). Byla s ní spojována řada uzdravení, mnoho místních jí přičítalo ochranu v ohrožení života (nebovidský farář Gregor si například zapsal, že ho zachránila od trojího

nebezpečí smrti). Asi nejznámější případ se stal v roce 1752. Tehdy si jedna pět a půl letá holčička Josefa, dcera pečeckého souseda Jiřího Františka Kratochvíla, zapíchla do oka velký špičatý nůž. Podle protokolu, který byl ovšem sepsán až dva roky po události, měli hned k dívce přiběhnout její rodiče a najít ji v kaluži krve. Začali se modlit k (červeno)pečecké Panně Marii a zázrak se dostavil. Když ji omyli, opětně uviděla na obě oči a na obličeji prý nebylo znát žádné poranění. Ano, baroko mělo rádo zázraky. Zbožní rodiče nechali událost vymalovat a obraz spolu s inkriminovaným nožem a dvěma bílými svícny věnovali zdejšímu kostelu.

Socha červeno-pečecké Panny Marie. Foto J. Pejša, 2012.

Úctu k (červeno)pečecké Madoně dokládají i dva dochované tištěné svaté obrázky z 18. století, které ji zachycují. Dodnes se dochovaly v knihovně (grafické sbírce) strahovského kláštera (a kdybyste je chtěli vidět, naleznete je digitalizované na stránkách www.esbirky.cz).

A ještě dovětek. Na zázraky spojené se sochou P. Marie se brzy zapomnělo a ta v 19. století skončila odložená v sakristii. Až v roce 1951 se vrátila na oltář do boční Mariánské kaple, kde se nachází dodnes.

Druhým důvodem, proč se (Červené) Pečky staly vyhledávaným poutnickým cílem, byl ostatek sv. Jana Nepomuckého. V roce 1754 koupil zdejší panství svobodný pán Ignác Koch. Byl to zbožný muž. Tou dobou se mu podařilo získat od pražského arcibiskupa Jana Mořice Gustava hraběte z Manderscheid-Blankenheimu ostatek sv. Jana Nepomuckého. Jak se tehdy uvádělo, jednalo se o „kůstku značné velikosti“. Bylo to v době, kdy vrcholil kult tohoto svěťce (svatořečeného v roce 1729). Vzácnou relikvii se Koch rozhodl věnovat (červeno)pečeckému kostelu. Uložení ostatku se mělo stát velkou barokní slavností. Na svátek sv. Jana Nepomuckého, v květnu roku 1755, se Nebovidy (jako sídlo příslušné farnosti) a (Červené) Pečky náležitě vyzdobily (například věž pivovaru, v současnosti již bezmála čtyřicet let okrášlená lešením, byla celá obložená chvojím a ozdobená obrazy). Od rána přicházela procesí z blízka i daleka. Mělo se shromáždit přes tři tisíce dospělých a více jak šest set školních dětí. V devět hodin vyšel průvod z Nebovid do (Červených) Peček. V čele byl nesen kříž, za ním šla mládež držící bílé lilie a zelené ratolesti. Následovala odrostlejší mládež, chlapci a poté děvčata, která nesla sochu P. Marie. Za ní byla nesena socha sv. Jana Nepomuckého, doprovázená řadou korouhví. Následovala velká pozlacená hvězda, na níž byl vyobrazen sv. Jan v oblacích (nebi). Poté šli ministranti a za nimi kněží (v drahocenných ornátech vypůjčených z kutnohorské jezuitské koleje) s nosítky, na kterých byla umístěna stříbrná skříňka se vzácnou relikvií. Vedle nich šli čtyři vybraní synkové vrchnostenských úředníků, kteří drželi skvostné věnce a bílé svíce, na nichž byly připevněny symboly srdce. Následovali další kněží, vrchnostenští úředníci, měšťané z Kutné Hory a Kolína a „prostý lid“. Řada z nich nesla korouhve ze svých kostelů či alespoň hořící svíce. Nemáme zde místo popisovat celou slavnost. Zněly zvony, hřměly hmoždíře. V (Červených) Pečkách následovaly obřady. V kostele

pro vybranou společnost, venku pro ostatní. Byla to velká sláva, hodná baroka.

Zdejší kostel se stal vyhlášeným poutním místem. Měl výhodnou polohu mezi dvěma významnými královskými městy Kolínem a Kutnou Horou, jejichž měšťané sem často putovali. Jeho sláva ale netrvala dlouho. Všechno zatrhl již v 80. letech 18. století Josef II. svými nepopulárními opatřeními, omezujícími poutě, procesí a další církevní slavnosti.

Jaroslav Pejša

Faráři u sv. Bartoloměje v Kolíně

V předchozí části našeho seriálu jsme doputovali až na samý závěr roku 1610. Jako nástupce zemřelého děkana Achacia Městeckého si v roce následujícím kolínská městská obec zvolila Jana Kubína Církvického, který předtím působil jako farář v Dolních Chvatlinách. Jan Kubín se v Kolíně oženil, vzal si Alžbětu Drobilovou ze zálabského předměstí. Za jeho působení se bohoslužby konaly již zcela v luteránském duchu, což ne všem ve městě vyhovovalo. Konzervativnější část obyvatelstva proto přestala chodit do chrámu sv. Bartoloměje a raději putovala do nedalekých Ovčár, kde tamní farář Rauner nadále vedl služby Boží po starém utrakvistickém způsobu. Mezi měšťany se tento stav stal příčinou mnohých hádek a pomluv na adresu jednoho či druhého duchovního. Kněz Rauner tu žaloval někoho ze sousedů pro urážku na cti, tu si stěžoval na potupné verše, které mu žáci městské školy vylepovali na vrata jeho domu v Kolíně, ale rozbroje pokračovaly stále dál. Císařský rychtář Jan Pachta z Rájova byl nakonec nucen 5. října 1612 svolat shromáždění celé městské obce, kde měšťanům vyčetl, že nechodí na bohoslužby ani ve všední dny, ani v neděli a ve svátek, a pomlouvají pana děkana. Nakonec jim pod přísným trestem zakázal jak urážlivě mluvit o svém duchovním, tak navštěvovat bohoslužby v Ovčárech.

Nutno ovšem poznamenat, že děkan Jan Kubín Církvický si kritická slova na svou adresu v mnohém zasloužil. Ve svých kázáních se nezdržel osobních útoků na kolínské farníky, zle zacházel s městskými učiteli, kteří mu byli podřízeni, při křtech dával dětem jiná jména, než jim rodiče

vybrali, požadoval příliš vysoké platby za pohřby, bez omluvy často opouštěl město a dopouštěl se ještě mnoha dalších poklesků. Svou hrubou povahu nedokázal zkrotit ani ve vztahu k císařskému rychtáři a radním a není proto divu, že v roce 1616 dostal ze své funkce výpověď.

Novým děkanem byl zvolen Jiří Chiliades, do té doby farář v Dobrovítově. Do Kolína se přistěhoval v září roku 1616 i se svou manželkou Zuzanou. Byl již pokročilého věku a ne právě zdráv, takže v roce 1619 chtěl na svou funkci rezignovat. Městská rada ho ale přesvědčila, aby děkanem zůstal i nadále.

Na tomto místě je potřeba si uvědomit, do jakého období doputovalo naše vypravování. V roce 1618 vypuklo stavovské povstání. Osudného zemského sněmu z 21. května 1618 se zástupci Kolína, zřejmě z opatrnosti, sice nezúčastnili, ale už v červnu téhož roku se kolínští vyslanci při jednáních v Praze ke stavovskému odboji připojili. Jak již bylo několikrát konstatováno, cílem tohoto seriálu článků není převyprávění obecných dějin a proto jen zcela stručně připomeňme, že 8. listopadu 1620 došlo k bitvě na Bílé hoře a tím k faktické porážce stavovského povstání. V únoru roku 1622 byl císařem Ferdinandem II. vydán tzv. generální pardon, který zvláště těžce dopadl na královská města. Kolín nebyl výjimkou a přišel o veškerý obecní majetek. Nekatoličtí kněží začínali být postupně vypovídáni ze země, nejprve v březnu 1621 kalvíni a českobratřští, v prosinci 1621 kněží české konfese a v říjnu 1622 pak kněží luteránští. O kolínském děkanovi se z té doby dochovalo jen minimum zpráv, ale snad ještě v listopadu 1622 Jiří Chiliades v Kolíně pobýval (byl-li to on, protože zmínka o děkanovi v městských knihách je bez uvedení konkrétního jména). Nekatoličtí kněží z okolí, kteří v Kolíně vlastnili nějaký nemovitý majetek (jako třeba výše zmíněný ovčárecký farář Jan Rauner nebo bývalý děkan Jan Kubín Církvický), jej v listopadu a prosinci 1622 prodali a z města odešli. Tak skončila dvoustletá éra kolínských farářů nekatolíků.

Pokračování příště.

Martin Křídlo

LITURGIE

Seriál: Křest malého dítěte

(1) Co je třeba ke křtu

Co budete potřebovat ke křtu malého dítěte? Tušíte správně, že ke křtu malého dítěte je potřeba na prvním místě dítě.

Dítě samo o sobě ale nestačí. Musí zde být někdo, kdo se za něj zaručí a převezme závazek, že mu předá víru, protože pokřtít někoho, to není jen tak. Křtem život v církvi nekončí, ale naopak začíná. V ideálním případě by tuto povinnost měli vzít za svou rodiče a kmotr. Kmotr musí být sám pokřtěný v katolické církvi, biřmovaný, zralý, zpravidla starší šestnácti let a má žít z víry. To všechno odpovídá úkolu, který má převzít. Pokud mají být kmotři dva, musí to být muž a žena.

Před křtem je třeba domluvit přípravu. Není to nic složitého. Stačí napsat, zavolat nebo přijít osobně na faru. Přestože křest může zprostředkovat každý, kdo má úmysl vykonat to co církve a vysloví správná slova, je řádným udělovatelem křtu duchovní, tedy biskup, kněz nebo jáhen. Při samotném obřadu křtu bude ještě potřeba křestní rouška a křestní svíce. Obojí lze zakoupit na poutních místech, ve větších farnostech, případně v prodejnách s náboženskou literaturou. Někde nabízejí, že obojí ozdobí jménem dítěte a datem křtu. Může být zvykem, že roušku a svíci pořídí křtěnému dítěti kmotr.

A to poslední, co je ke křtu potřeba... voda. Přírodní a čistá, bez vody si neškrtnete. Není-li voda, není svátost křtu. No a co dělat v případě, že se s nepokřtěným dítětem ocitnete na vyprahlé poušti? Zajímá vás to? Výborně! Tak se na to zeptejte toho, kdo vás bude na křest vašeho dítěte připravovat.

P. Petr Soukal

Zdroj: www.liturgie.cz/video/a/krest-maleho-ditete

Video: <https://youtu.be/66lOLOmd0xk>

Pro časopis Bartoloměj přepsal Martin Prokop

OKÉNKO DO FARNÍ CHARITY

Milí přátelé kolínské charity,

v minulém článku jsem slíbil, že se koukneme na výsledky Tříkrálové sbírky po obcích. Nejprve – musím říci, že počítání 110 kasiček bylo jak velmi napínavé, tak i náročné na pozornost. Ale vše se nám podařilo! A to hlavně Vám, koledníkům a dárcům. V přiložené tabulce se můžete podívat, kolik vybraly jednotlivé obce. Za Kolínsko bylo vybráno 234 996 Kč, což je oproti částce 214 985 Kč z minulého roku hodně pěkný posun! V Kolíně samotném se také vybralo více, než v minulém roce a největším skokanem jsou u nás Ovčáry, kde se vybralo o téměř 14 tisíc korun více. Ještě jednou bych Vám chtěl za vše poděkovat. Vybrané prostředky budou použity v souladu se schváleným záměrem; zaslání 65% z vybrané částky očekáváme zhruba v červnu-červenci, jako každý rok.

Tento měsíc nás čeká výměna oken v Centru Kohoutek. Iniciátorem akce je majitel nemovitosti – Město Kolín, které se rozhodlo vyměnit okna v celém domě. Pro nás to bude znamenat jen malé omezení, o to více se těšíme na výsledek, neboť na kolegyně již nebude foukat chladný vzduch, jako tomu bylo doposud. V rámci investičních akcí města nás přeci jen čeká ještě jedno omezení, a to z důvodu plánované rekonstrukce ulice Kutnohorská. Pro nás to bude znamenat ztížení provozu, protože se autem nedostaneme až k domu, takže musíme vymyslet jiný způsob transportu potravin z Potravinové banky. Pokud byste měli doma dvoukolák a chtěli nám jej zapůjčit, budeme moc rádi. Rekonstrukce by měla trvat zhruba 40 týdnů.

Na závěr ještě jedna novinka – Farní charita Kolín se nám opět rozrostla, tentokrát do Českého Brodu. Vzniká zde Středisko sv. Gotharda, které zaštití aktivity místních dobrovolníků pod vedením paní Červené. Mám z toho velkou radost, a pevně věřím, že se středisko bude zdárně rozvíjet.

Kolínsko

obec	částka
Kolín – celkem	84 571 Kč
Starý Kolín	20 303 Kč
Červený Hrádek	20 782 Kč
Sány	12 776 Kč
Ovčáry	18 003 Kč
Křečhoř	1 945 Kč
Sendražice	22 244 Kč
Kouřim	39 798 Kč
Velim	14 574 Kč
Celkem	234 996 Kč

Českokbrodsko

obec	částka
Bylany	4 786 Kč
Český Brod – celkem	53 782 Kč
Černíky	6 830 Kč
Chrást	27 408 Kč
Klučov	15 067 Kč
Kounice	50 723 Kč
Kšely	6 870 Kč
Liblice	19 113 Kč
Lstiboř	14 254 Kč
Poříčany	5 232 Kč
Přehvozdí	6 945 Kč
Přistoupim	11 909 Kč
Rostoklaty, Nová Ves II.	12 718 Kč
Starý Vestec	1 600 Kč
Štolmív	8 080 Kč
Tismice	12 713 Kč
Tuchoraz	6 773 Kč
Vrátkov	8 570 Kč
Celkem	273 373 Kč

Přeji vám krásné dny.

Petr Zavřel

OKÉNKO DO DKSŠ A MŠ

Aktuality z Dvoutelé katolické střední školy a mateřské školy

Dvoutelé katolická střední škola a mateřská škola má nové logo. Nejde ale o samoučelnou grafickou změnu ani o snahu být moderní za každou cenu. Nové logo je především jasným vyjádřením toho, kým jako škola jsme a kam směřujeme.

Po mnoho let bylo původní modré logo vnímáno především jako symbol střední školy, my však tvoříme jeden celek – mateřskou i střední školu, které spojuje společné vedení, stejné hodnoty i vzájemná odpovědnost za děti, žáky a zaměstnance. Nové logo tuto jednotu zřetelně a srozumitelně vyjadřuje.

Základními prvky zůstávají kříž a ryba, tedy dva silné a historicky zakořeněné křesťanské symboly, které byly přítomny už v původním znaku školy. Kříž připomíná hodnoty, na nichž škola stojí – úctu ke každému člověku, odpovědnost, solidaritu, lásku a respekt. Ryba odkazuje k samotným počátkům křesťanství, kdy v době pronásledování sloužila jako tiché poznávací znamení víry, sounáležitosti a naděje.

Použitá béžová barva symbolicky odkazuje na písek, do něhož byl tento znak kdysi kreslen. Novým prvkem je protnutí kříže a ryby v jednom znaku. Tento motiv vyjadřuje nejen propojení mateřské a střední školy, ale také vytvoření prostoru, kde se přirozeně setkává svět lidí s postižením i bez něj.

Nejsme dvě oddělené instituce fungující vedle sebe. Jsme jedna škola, která nese společnou odpovědnost a vytváří prostředí postavené na přijetí, spolupráci a respektu.

Nové logo tedy nemění to, kým jsme. Naopak dává jasnou a srozumitelnou podobu naší společné identity a hodnotám, které dlouhodobě naplňujeme v každodenní práci s dětmi a žáky.

Mgr. Alžběta Zvěřinová, ředitelka školy

ŽIVOT VE FARNOSTI

Kalendář akcí v březnu 2026

20. březen (pátek) – Postní duchovní obnova s otcem Radkem Tichým, rektorem kněžského semináře v Praze. Program: 18:00 Mše svatá. 19:00 přednáška ve farním komunitním centru. Příležitost k svátosti smíření.

21. březen (sobota) – Postní duchovní obnova **pro ženy** “Biblické ženy, aneb Být sama sebou” pod vedením Mgr. Kataríny Dubělčikové z Centra pro rodinu a sociální péči z. s. Od 9:30 do 13:00 proběhne provázení biblickým textem a využití jeho terapeutického potenciálu, sdílení a diskuze.

22. březen (neděle) – Pobožnost křížové cesty Na vinici. Začátek je ve 14 hod. na sendražické straně u prvního rozcestí polní cesty směřující ke kopci Na vinici.

28. – 29. březen (sobota-neděle) – změna zimního času na letní (posun času o hodinu dopředu).

Další akce

7. červen (neděle) – slavnost Prvního svatého přijímání. Mše svatá bude v 10 hod. v kostele sv. Bartoloměje.

Krátké zprávy

Jedna výstava na dvou místech současně, to je Via Crucis a Via Lucis od Tatiány Svatošové, tedy Křížová cesta a Cesta světla, obsahující tematiku utrpení a oběti Krista a jeho zmrtvýchvstání. Dnes v sobotu 21. února jsme nejdříve v kostele sv. Bartoloměje a krátce na to ve farním komunitním centru otevřeli obě části výstavy. Uměleckou životní cestu autorky na vernisáži představil kněz Ivan Šulík. Přítomní byli mnozí známí, přátelé, rodinní příslušníci autorky a také naši farníci. Vernisáž doprovodila hrou na varhany naše varhanice Zlata Růvová a ve farním sálu šikovně hospodyňky naší farnosti, které připravily občerstvení.

Již čtvrtý ročního Farního plesu se uskutečnil v pátek 13. února ve Starých lázních v Kolíně. Novinkou bylo, že ples se poprvé uskutečnil v rámci celého vikariátu, přičemž o největší zastoupení mimokolínských hostů se postaraly zejména farnosti z Českého Brodu a Uhlířských Janovic. Nový model se osvědčil a chceme jej rozvíjet i do budoucna. Výnos z plesu letos věnujeme na podporu činnosti Domácího hospice Nablízku v Lysé nad Labem.

Foto: A. Tauscherová

Náš farář P. Ján Halama byl nominován na Cenu veřejnosti v anketě Cena hejtmanky 2025, a to za výjimečné propojení římsko-katolické farnosti a města Kolína. Za Kolínsko byly nominovány celkem čtyři osobnosti. Hlasování bylo ukončeno 28. února.

Postní doba a pobožnosti křížové cesty. V době postní se modlíme pobožnost křížové cesty každý pátek v 17:15 a v neděli v 17:30 v kostele Nejsv. Trojice. Neplatí to o páté neděli postního dne 22. března, kdy se ve 14 hod. pomodlíme křížovou cestu na Vinici. Při společné modlitbě křížové cesty je možné za obvyklých podmínek získat plnomocné odpustky.

Papež Lev XIV. jmenoval dosavadního litoměřického biskupa Stanislava Příbyla, CSsR, novým pražským arcibiskupem a metropolitou české církevní provincie.

Foto: Člověk a víra

Staňte se součástí unikátního duchovního a poutního prostoru na kopci Vinice a postavte s námi křížovou cestu pro Kolín. Veškeré podrobnosti naleznete na stránkách farnosti: <https://www.farnostkolin.cz/krizova-cesta-na-vinici/>

Začalo přihlašování na Celostátní setkání mládeže 2026 v Ostravě. Srdečně zveme všechny mladé, aby se přidali k výpravě mládeže z naší farnosti. Budeme mít příležitost k blízkému setkání s Bohem a se spoustou mladých lidí z celé země, zažít povzbuzení ve víře a také se něco nové naučit. Kontaktní osoba: Peter Čech ml., spolco.kolin@gmail.com, tel.: 608 567 934. Podrobné informace naleznete na Instagramu (csm_ostrava), facebooku (celostatnisetkanimladeze), či webu <https://celostatnisetkanimladeze.cz>

Eucharistická adorace se koná vždy v pondělí, středu a čtvrtek od 11 hod. v kostele Nejsvětější Trojice v Kolíně.

Modlitby otců se konají každé první pondělí v měsíci v 19 hodin ve farním komunitním centru.

Modlitby chvál probíhají každý čtvrtek od 19 hod. ve farním komunitním centru.

Také v tomto roce pokračujeme v projektu adopce na dálku. Podpoříme vzdělávání celkem šesti dětí, s jejichž příběhy jsme vás na stránkách Bartoloměje seznámili právě před rokem. Příspěvky můžete přinášet na obvyklá místa hotově anebo poslat na účet farnosti 3252369369/0800, variabilní symbol: 1211638, poznámka: adopce.

Martin Prokop

SLOVNÍK KŘESŤANSTVÍ

V tomto čísle budeme pokračovat v popisu textilií a ošacení.

biret – /**kvadrátek**/ z lat. birrus, „antický přehoz, pod jehož kapucí se biret zpočátku nosil“). Liturgická pokrývka hlavy katolického kněze, vzniklá z potřeby chránit hlavu před chladem během sborového zpěvu a procesí. Vznikl z jednoduché měkké kulaté čepice (pileus) v 10. století. Je kolem hlavy kulatý s čtyřrohým kulatým dýnkem, na kterém jsou 3 – 4 zdobené rohy, vyztužené diagonálními žebry (ty se vyskytují od doby baroka a mají především praktické důvody, aby se biret mohl snáze brát do ruky). Čtyři rohy mají na biretu doktoři teologie a někteří řeholníci, např. premonstráti. Biret je znakem určitého úřadu nebo hodnosti a nosí se při některých liturgických úkonech, nikdy však u oltáře a při modlitbě. Kardinálové mají biret červený, biskupové, preláti a kanovníci fialový, ostatní kněží černý, premonstráti mají bílý. Užívání biretu při průvodech a při příchodu i odchodu (před liturgickými obřady a po nich) se v nových liturgických knihách nepožaduje.

calotta – (ital.) → čepička (kněžská).

camaurum – /**camauro**/ Široká červená pokrývka hlavy, která pokrývala celou vlasovou část hlavy i s ušima. Byla lemována bílou kožešinou; v létě byla z hedvábí, v zimě ze sametu. Nosíval ji papež s mozetou místo baretu (až do 19. století).

camelaucum – Dříve pokrývka hlavy papeže z velbloudí kůže. Někdy označení límce církevních hodnostářů v chóru.

čepička (kněžská) – Kulatá přiléhavá čepička kryjící tonzuru kněží, lat. označovaná jako calotta (počeštěle kalota) či pileolus, u biskupů, kardinálů a papeže též jako solideo („samému Bohu“). Je téže barvy jako oděv kněze: řadový kněz – černá, biskup – fialová, kardinál – purpurová, papež – bílá.

galerus – Lat. „kožená čepice“. V řádu křižovníků s červenou hvězdou klobouk zvláštního tvaru, vyrobený z bílého hedvábí se zlatou stuhou. Používají ho generálové a velmistři od roku 1701.

chaperon – Velká kapuce u hábitu v řádu pavlánů.

infule – /**infula**/ lat. „páska“. Dnes se tak nazývají proužky visící ze zadní strany biskupské mitry. Někdy se pojmem infule myslí přímo mitra.

kapa – /**cappa** • **kapice** • **kukla** • **kapuce** • **kukula**/ lat. cappa, „kápě“. Příkrývka hlavy upevněná na plášti nebo vzadu na límci, z níž je vidět jen obličej; nemá otvory pro ruce, jen pro hlavu a má kapuci nebo kuklu. První ji nosili cenobité v Egyptě. Jako součást řeholního oděvu ji zavedl sv. Benedikt z Nursie; mají ji např. františkáni, kapucíni, dominikáni, benediktini. Později se u řeholních kanovníků stala chorálním oděvem. Ve 12. stol. se stává liturgickým oděvem, tzv. pluviálem, Ve středověku označuje také obyčejný svrchní šat, tj. plášť zepředu buď otevřený nebo zavřený, s kuklou.

klobouk – Lat. *causia*. Odznak církevního hodnostáře v heraldice. Původně se nosily klobouky v podobě, jaká je vidět na znacích (tj. ploché a široké), dnes se vesměs v praktickém životě nepoužívají.

Rozdělení: (barva klobouku+počet střapců /na každé straně/ a jejich barva): černý+1 kněz (farář, kaplan); černý+2 menší hodnostář (děkan), převor, guardián, rektor; černý+1,2 kanovník, opat, provinciál řádu, titulární protonotář; fialový+1,2 čestný kaplan papeže, čestný komoří; černý+1,2,3 probošt, generál řádu, opat infulovaný; fialový+1,2,3 papežský domácí prelát, tajný komoří, tajný kaplan Apoštolského stolce; apoštolský protonotář; zelený+1,2,3 opat nullius, biskup; fialový+ 1,2,3,4 prelát papež. komory; zelený+1,2,3,4 arcibiskup; zelený+1,2,3,4,5 patriarcha; červený+1,2,3,4,5 kardinál.

Premonstráti: bílý klobouk, bílé střapce. Velmistr křížovníků s červenou hvězdou: tzv. → galerus.

kvadrátek – Kněžský → biret.

maforion – (do řečtiny přejato ze syrštiny) /závoj/ ta část oblečení Bohorodičky, která zakrývá její hlavu a ramena, zároveň místo pro ikonopisce, kde povinně vkládá hvězdy jako symboly Mariina panenství. mitra – Lat. *infula*, „stužka“, „páska“. Původně pokrývka hlavy běžná u asijských národů. V církevní terminologii se pak stala liturgickou pokrývkou hlavy, náležející podle práva tomu, kdo má hodnost biskupa. Emblematicky je uváděna ve spojitost s velekněžstvím Áronovým, s rohy Mojžíše nebo se dvěma Knihami zákonů v Bibli. Představuje helmici spásy a její dva hroty pak značí SZ a NZ. Mitru nosí právem svého úřadu papež, kardinál, patriarcha, (arci)biskup; někdy se poskytuje jako výsada také opatům, prelátům a kanovníkům (tj. infulovaným prelátům); ti ji smějí používat s určitými omezeními. První spolehlivé doklady používání mitry jsou z 11. století.

Tvarově byla mitra zpočátku kuželovitou přilbou. Ze dvou volných konců pruhu látky, který lemoval čelo, se vyvinuly obě stuhy (*vittae*, *fanony*, *fimbrie*), které ještě dnes splývají vzadu po ramenou. Ve 12. století se mitra uvnitř prohnula, čímž se vždy nad pravým a nad levým spánkem vytvořil výčnělek. Současně bylo oddělující prohloubení zdůrazněno zepředu dozadu jdoucím ozdobným proužkem. Oba

výstupky pak byly posunuty o délku čtvrtkruhu a vytvořila se z nich dvě vyztužení ve tvaru rohů (cornua); prostřední ozdobný proužek, který zůstal na svém místě, se tím dostal na rohy. Konečně v baroku se rohy neproporčně na způsob věží zvýšily, čímž ztratila mitra úplně charakter přilby.

Tradičně bývá rozlišována: mitra drahocenná (preciosa; též ornata): ta je ze zlaté nebo stříbrné látky a navíc ozdobena vyšíváním, drahokamy; auriphrygiata: ta je z bílého hedvábí, lemovaná zlatem, bez jakékoliv jiné ozdoby; mitra jednoduchá (simplex): ta je z bílého damašku nebo plátna s fialovými třásněmi na koncích fanonů. Dřívější rozlišování miter podle různého způsobu zdobení odpadlo, dnes se při každé bohoslužbě užívá jenom jedné mítry. Stále víc patrný je také návrat k normální výšce, odpovídající přilbě.

Jan Vosáhlo

PŘÍBĚHY Z HISTORIE VELTRUBSKÉ FARNOSTI

Změna měny a oprava varhan

V roce 1892 byla v Rakousku i Uhersku zavedena nová (korunová) měna, která byla založena na zlatě (1kg zlata=3280k). Zlaté byly pouze mince 10, 20, a 100 korun. Jeden zlatý se proměnil za 2 koruny a byly zavedeny haléře. Tato měna vydržela až do dneška, pouze se s politickými změnami měnil název koruny. Stará měna se používala současně s novou a postupně zanikla až na počátku dvacátého století. První sbírka ve Veltrubech, ve které se přispívalo korunami je zaznamenána v roce 1904 na opravu kazatelny a postranního oltáře.

Příspěvky začínaly na hodnotě 50 haléřů a pouze tři nejbohatší obyvatelé zdejších obcí přispěli 10 korun. Celkem se vybralo 61 korun a 70 haléřů. Další změna, která se dotýkala veltrubské farnosti, byl v roce 1903 prodej veltrubského panství, což znamenalo, že přišel nový patron. Jelikož panství koupil Johan Robitschek, židovský obchodník z Kolína, který měl k farnosti stejný přístup jako předchozí majitel, nic se vlastně nezměnilo.

Na okrašlování mumii se používal kostelní prach a P. Vobořil zjistil, že je po něm poptávka. Zaradoval se, protože veltrubské varhany byly plné prachu a nutně potřebovaly vyčištění. Ihned podal žádost k patronátnímu úřadu, ale ten ani neodpověděl, protože u něho měl P. Vobořil vroubek.

8. prosince, při oslavě 50. výročí prohlášení „Neposkvrněného početí P. Marie“ uspořádal patron hon a při bohoslužbě se kolem obce střílelo na zajíce. Tuto činnost P. Vobořil při kázání výrazně zkritizoval, což milospána Johana velmi urazilo. Na konci prosince přišel P. Vobořil dopoledne s kostelními účty, ale on ho odkázal na odpoledne. Odpoledne už na něho čekal a přizval si starostu. Oba poučovali P. Vobořila jak má kázat, co má kázat a co kázat nemá. Přesto, že to P. Vobořila rozzlobilo, mlčel, ale přestože neodporoval, patron mu to nezapomněl a první příležitost se mu naskytla s vyčištěním varhan.

P. Vobořil opět urgoval, ale opět to nepomohlo, a tak se činnosti patrona domohl pomocí konsistoře a okresního hejtmanství. Hejtmanství určilo příspěvek na opravu varhan v hodnotě 660 korun a Robitscekovi nezbylo než uposlechnout. K jeho výtce, že žádost nešla zákonitou cestou P. Vobořil napsal: „Myslel si, že má řídícího a starostu v kapse, tak tam ještě dostane faráře a bude vládnout celé obci. Ale že jsem trochu korpulentní, tak jsem se mu do kapsy nevešel.“ Varhany byly opraveny, ale zda se podařilo prodat kostelní prach a kolik se za něj utržilo jsem nezjistil.

Dne 19. října 1903 převzalo církevní majetek a patronát c.k okresní hejtmanství v Kolíně, ale vedení patronátu se nezměnilo.

Josef Sixta

Bartoloměj – farní časopis. Vydává Římskokatolická farnost Kolín, Brandlova 25, Kolín.
Na vydání spolupracovali: Ján Halama, Martin Křídlo, Tomáš Pavla Jaroslav Pejša, Martin Prokop.
P. Ján Halama: tel.: 604 294 247, e-mail: farnost-kolin@volny.cz
• e-mail: farninoviny.kolin@gmail.com • web: www.farnostkolin.cz • FB: facebook.com/farnostkolin
Číslo účtu farnosti: 3252369369/0800, variabilní symbol pro dárci: 1211638 (dle evangelia sv. Lukáše 6,38) případně v poznámce uvést: *dar pro farnost* (nebo jiný účel).
Fotografie na titulní straně: V. Smola